

Kunskapens väg - från forskarcellen till veterinärbilen

Under 2000-talet har veterinärmedicinska fakultetens forskningsområden och mängden forskning ökat kraftigt.

En viktig grund för denna utveckling uppstod år 1995 då högskolan anslöts till Helsingfors universitet som en självständig fakultet. Vi förband oss till den värdegrund som finns i Alma mater, identifierade oss med vetenskapsuniversitetets tankevärld. I den betonas forskningens betydelse i processen att skapa ny kunskap, internationalism och konkurrens för att nå toppen inom det egna vetenskapsområdet. En annan samhällelig faktor som förklarar utvecklingen var den starka ekonomiska satsning på forskning som samtidigt hade påbörjats: t ex finansierade undervisningsministeriet forskarskolor i vilka man för hundratals unga forskare garanterade finansiering för fyra år för att göra avhandling. Forskningsanslagen för Finlands Akademi utökades och enligt vald strategi började man använda dem både för att finansiera forskningsprojekt genom fri konkurrens och via riktad finansiering till speciella forskningsprogram och till s.k. toppforskningsprojekt. Helsingfors Universitet, som är ett förmöget universitet, har stött den veterinärmedicinska forskningen på många sätt: man har finansierat forskningsprojekt, tillsatt specialutformade professorer inom olika områden och finansierat avhandlingar. Insatsen från de fonder som stöder veterinärmedicinsk forskning har varit speciellt betydelsefull, både för bidrag till unga forskare och speciellt för att grunda nya professorer. Hösten 2010 har veterinärmedicinska fakulteten 26 professorer då de år 1995 var ett tiotal färre.

Den kraftiga ökningen av veterinärmedicinska forskare och forskning återspeglas också, som sig bör, i Veterinärdagarnas program. Forskningens uppgift är att skapa ny kunskap som sedan överförs till praktisk verksamhet där den syns i förbättrad djurhälsa och välmående samt i förändrad behandlingspraxis för sjukdomar och i befrämjad livsmedelssäkerhet. Om man kan nå dessa mål har den veterinärmedicinska forskningen visat sin slagkraft. Att överföra forskningsresultat till det praktiska livet har visat sig vara en process med många skeden. Någon sjukdoms behandlingspraxis kan t ex förbli densamma under en veterinärs hela arbetsliv, men tidvis överförs forskningsresultat t o m mycket snabbt till användarna. Den internationella forskargemenskapen utvärderar och bekräftar i alla fall de nya resultaten innan de överförs till praktiken, sållar den växande kunskapsmängden. Ackumuleringen och överföringen till praktiken av forskningsresultat sker ofta ryckvis. Som exempel tjänar den exponentiella tillväxten av genomkunskapen på 2000-talet och via den blev den genetiska bakgrunden för vissa sjukdomar klarlagd vilket kan leda till att husdjursförädlingen ändras samt att behandlingen av djursjukdomar förbättras t o m mycket snabbt. Att applicera forskningens resultat på veterinärmedicinen är ofta mera rakspårigt än t ex att tolka de faktorer som ligger bakom klimatförändringen, som ofta är mycket motstridiga slutsatser som forskare dragit och forskningen kommit fram till, eller på basen av forskarnas utvärderingar evaluera energiproduktionens klimatpåverkan och bygga upp beslutsförslag och aktionsprogram.

Den veterinärmedicinska forskningen söker ofta sina forskningsobjekt bland praktiska problem som tarvar utredning och detta kräver interaktiv kommunikation mellan forskare och praktiska aktörer. Veterinärdagarna är ett utbildningstillfälle, där forskning och praktiska aktörer möts. Tillsammans kan vi utveckla veterinärmedicinsk forskning som påverkar i samhället.

Marja-Liisa Häminen
professor i veterinärmedicinsk miljöhygien